

**Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine**

Beograd, 2. decembar 2015

TREĆI PREGLED STANJA ŽIVOTNE SREDINE U SRBIJI

**Prioriteti u oblasti životne sredine
- Ključni izazovi koji nam predstoje -**

Gordana Petković

SADRŽINA TREĆEG PREGLEDA STANJA ŽIVOTNE SREDINE U SRBIJI

- **Poglavlje 1** - Pravni i politički okvir i njihova praktična primena
- **Poglavlje 2** - Mehanizmi usklađivanja i sprovođenja
- **Poglavlje 3** - Ekonomskih instrumenti, troškovi zaštite životne sredine i ulaganja u ozelenjavanje ekonomije
- **Poglavlje 4** - Montoring životne sredine, informisanja i obrazovanja
- **Poglavlje 5** - Primena međunarodnih sporazuma iz oblasti zaštite životne sredine.
- **Poglavlje 6** – Klimatske promene
- **Poglavlje 7** – Upravljanje vodama
- **Poglavlje 8** – Upravljanje otpadom

OSNOVNI STRATEŠKI PRAVCI

Medjunarodne obaveze

- Izvršavanje međunarodnih ugovora
- Usklađivanje sa propisima EU

Ključni dokumenti

- Nacionalna strategija za aproksimaciju u oblasti životne sredine, 2011
  - Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije za period od 2014. do 2018
  - Post skrining dokument septembar 2015
-

POGLAVLJE 1:

Pravni i politički okvir i njihova implementacija

- Sprovođenje zakonodavstva
- Strateškog planiranje
- Koordinacija monitoringa i sprovođenja *Nacionalne strategije za održivi razvoj* i izveštavanje
- Sprovođenje Zakona o strateškoj proceni uticaja
- Razvoj i koordiniranje pristupa zelenoj ekonomiji
- Implementacija poverenih nadležnosti
- Horizontalna koordinacija

PRIORITETNE MERE

- Revizija *zakonodavnog i institucionalnog okvira (2015-2018)*
- Razvoj *Plana implementacije* (kapaciteti, rokovi i resursi) – specifični planovi za sprovođenje EU direktiva (2016-2017)
- Usvojiti *Akcioni plan za sprovođenje Nacionalnog programa zaštite životne sredine (Predlog 2015)*
- Revizija (u toku) i usvajanje izmena *Zakona o SEA (2017)*
- Revizija strateškog okvira i priprema *Strategije zelene ekonomije*
- Obuka, jačanje razmene informacija, uključivanje u izradu politika i zakonodavstva
- Efikasan rad *Saveta za održivi razvoj*

POGLAVLJE 2: Mehanizmi usklađivanja i sprovođenja

- *Redefinisati nadležnosti i ojačati koordinaciju*
- Promovisati dalje *unapređenje rada inspekcijskih organa* za zaštitu životne sredine
- Omogućiti *pristup informacijama i javno učešće* u mehanizmima usklađivanja
- *Efikasno sprovođenje sudskih odluka*

PRIORITETNE MERE

- *Revizija zakona (EIA, IPPC, otpad i dr.) (u toku)– (usvajanje 2016-2018)*
  - *Odgovornost za rad velikih postrojenja na nacionalnom nivou*
  - *Unaprediti i azurirati procenu uticaja na životnu sredinu i izdavanje dozvola (EIA, IPPC)*
  - *Unaprediti saradnju između nadležnih ministarstava i Agencije za zaštitu životne sredine*
  - *Ojačati horizontalnu koordinaciju i saradnju inspekcija i organa koji izdaju dozvole (Zakon o inspeksijskom nadzoru, usvojen 2015)*
  - *Uspostavljanje sistema redovnog izveštavanja o usklađenosti i izdavanje objedinjenog nacionalnog izveštaja o usklađenosti u oblasti životne sredine*
  - *Promovisati dalje unapređenje rada inspeksijskih organa i*
-

POGLAVLJE 3: Ekonomski instrumenti, troškovi i ulaganja u ozelenjavanje ekonomije

- Efikasan sistem naknada
- *Ekonomski principi* poslovanja i *upravljanja javnim komunalnim preduzećima*
- *Efikasni finansijski mehanizmi*
- *Troškovi zaštite životne sredine* (tekuće i kapitalne) i strane finansijske pomoći uskladjeni *sa prioritetima*
- *Procena efikasnosti implementacije projekata koji se finansiraju*
- *Sveobuhvatni informacioni* sistem koji sadrži podatke o troškovima zaštite životne sredine za vladin i privatni sektor

PRIORITETNE MERE

- **Revizija propisa o naknadama** u oblasti zaštite životne sredine (2016)
- **Restrukturiranje javnih preduzeća** i propisivanje tarifnog sistema za komunalne usluge
- Uspostavljanje **Zelenog fonda** (2016)
- **Višegodišnji plan investiranja i finansiranja** (2016) i praćenje realizacije

POGLAVLJE 4: Monitoring životne sredine, informisanje i obrazovanje

- *Monitoring program za biodiverzitet i zemljište*
- *Unaprediti monitoring podzemnih voda*
- *Razvoj sistema za vodosnabdevanje za monitoring pijaće vode*
- *Kompletirati sve baze podataka informacionog sistema*
- *Učestalost izveštavanja o životnoj sredini i funkcionisanje Eco-registra*
- *Strateški pristup obrazovanju i uključivanje medija*

PRIORITETNE MERE

- *Monitoring*
  - *Predlog Akcionog plana NEAP, biodiverzitet (2017) i zemljište (2019)*
  - *Predlog Zakona o zemljištu i nove propise o sistematskom monitoringu (usvajanje 2015-2016)*
  - *SEPA dodatno akreditovana za uzorkovanje zemljišta*
- *Priprema za IPA projekat 2016-2018 (podzemne vode)*
- *Revidirati propis o sistemima za vodosnavdevanje za monitoring pijaće vode*
- *Projekat IPA 2012 –Informacionis sistem za vazduh i vode (finalna faza za vazduh, kompletirana oprema za monitoring voda oktobar 2015)*
- *Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine (usvajanje 2015/2016)- učestalost izveštavanja i Eco-registar*

POGLAVLJE 4: Sprovođenje MEAs

- *Ubrzati ratifikaciju medjunarodnih sporazuma koji još uvek nisu ratifikovani (npr: Amandmani na ESPOO konvenciju, Nagoja Protokol).*
- *Plan implementacije MEAs sa projekcijama alokacije stranih i domaćim sredstava*
- *Analizirati trendove za svaki specifični cilj održivog ravoja (MDGs) i obezbediti adekvatno finansiranje za implementaciju*

POGLAVLJE 6: Klimatske promene

Strategije i planovi – prioritetne mere

- *Nacionalna strategija adaptacije na izmenjene klimatske uslove i akcioni plan* – Prvi nacrt plana urađen u okviru projekta: „Priprema drugog izveštaja RS prema FCCC, u saradnji sa UNDP i GEF“ (2015)
-
- *Strategija razvoja bazirana na niskim emisijama ugljenika i akcioni plan (priprema 2016-2018)*
- *Revidirati sektorske strateške dokumente uključujući mere adaptacije*

Zakoni i propisi – prioritetne mere

- *Nacrt Zakona o trgovini emisijama staklene bašte i podzakonski propisi (2015)*
- **Nameravani nacionalno određeni doprinosi Srbije smanjenju emisija GHG** – ukupno smanjenje emisija GHG u 2030. godini koje može biti postignuto je 9,8% u odnosu na emisije 1990. godine.

POGLAVLJE 6: Klimatske promene

Obnovljivi izvori energije

- Uveden sistem “kupovina na jednom mestu” za investiture pri izdavanju dozvola za izgradnju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (2014)
- *Revidirani propisi u sektoru energetike i životne sredine i harmonizovane procedure izdavanja dozvola* (2014)
- *Nacrt Strategije za razvoj energetike do 2025 sa projekcijama za izgradnju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora do 2030. godine*

Energetska efikasnost

- *U toku priprema podzakonskih propisa iz oblasti energetske efikasnosti* (projekti JICA, PLAC, WB i dr)
- Kontrola i primena standarda energetske učinkovitosti za nove stambene i javne objekte kao i veća renoviranja postojećih

POGLAVLJE 7: Upravljanje vodama

- *Strateski dokumenti i propisi*
- *Nacrt Strategije upravljanja vodama do 2030 (predlog Strategije 2015) i Akcioni plan za sprovođenje Strategije (2016)*
- *Nacrt izmene i dopune Zakona o vodama (2015) i podzakonski propisi na osnovu Zakona o vodama (2018)*
- *Usvojiti odluku o obrazovanju nacionalnog Saveta za vode*

- *Program investiranja u vodnu infrastrukturu*

- *Plan upravljanja rizicima od poplava - mape opasnosti od poplava i procenu rizika od poplava, obezbediti zaštitu od poplava i erozija i razviti odgovarajuće politike i finansijske instrumente*

- *Revidirati politike* u okviru adaptacije na izmenjene klimatske uslove koje se tiču *nestašice vode i suše*

POGLAVLJE 8: Upravljanje otpadom

- *Unaprediti sistem sakupljanja i verifikacije podataka o komunalnom otpadu i postupak izveštavanja o svim vrstama otpada*
- *Usvojene izmene pravilnika o izveštavanju o otpadu (2015)*
- *Revizija propisa o metodologiji sakupljanja podataka o komunalnom otpadu (2016)*
- *Inoviranje Informatičnog sistema Nacionalnog registra izvora zagađivanja realizacijom projekta „Monitoring tokova otpada u Srbiji“ (finansira Kraljevina Norveška)*
- *Nacrt zakona Konvenciji o nuklearnoj bezbednosti i Zajedničkoj konvenciji o sigurnom upravljanju istrošenim gorivom i o sigurnom upravljanju radioaktivnim otpadom (2015)*
- *Nacionalni registar radioaktivnog otpada*

REFORME U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE

Ciljevi reformi

- ❑ Puna transpozicija EU zakonodavstva u nacionalne propise i njihovo sprovođenje
- ❑ Implementacija strategija i planova
- ❑ Institucionalne i finansijske reforme

Kratkoročne mere

- ❑ Jačanje ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine, integracija i koordinacija u oblasti šuma i voda
- ❑ Revizija postojećih zakona (2015-2018)
- ❑ Jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine
- ❑ Obuka kadrova nadležnih organa

Srednjoročne mere

- ❑ U osnovi prate sprovođenje kratkoročnih mera i njihovu realizaciju (uključujući nastavak revizije zakonodavstva)
- ❑ Integracija i koordinacija na svim nivoima državne uprave administracije, odnosno AP i lokalne samouprave

IZAZOVI

Zelena ekonomija

- Uz podršku UNDP i UNEP-a urađena je „*Studija o dostignućima i perspektivama na putu ka zelenoj ekonomiji i održivom rastu u Srbiji*” (2012)
- UNEP je uradio Studiju o kvantitativnim opcijama (modelima) zelene ekonomije (2013)
- Revizija postojećeg zakonodavnog okvira i priprema Strategije zelene ekonomije

Uspostavljanje Zelenog fonda Republike Srbije (2016), kao podrška razvoju sistema zaštite životne sredine i koncepta „zelena ekonomija“

JACANJE IMPLEMENTACIJE MEĐUNARODNIH OBAVEZA

Glavni izazovi u implementaciji međunarodnih ugovora:

- Ratifikacija međunarodnih ugovora
- Implementacija SDGs
- Kvantitativno jačanje kapaciteta
- Prioritizacija investicija – usaglašenost sa EU zahtevima
- Jačanje kapaciteta lokalne samouprave za sprovođenje zakona, korišćenje i upravljanje finansijskom pomoći
- Jačanje nadzora i kontrole (na lokalnom nivou)
- Jačanje kapaciteta sudija i tužilaca u oblasti ekološkog kriminaliteta
- Akcioni plan za unapređenje administrativnih kapaciteta (2016)
- Višegodišnji plan investiranja i finansiranja (2016)

HVALA

**Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine**

Mr Gordana Petković

gordana.petkovic@eko.minpolj.gov.rs

